



# Ångbåten

Informationsblad från  
Sällskapet Ångbåten

Årg. 2 - Maj 1966 - Nummer 4



## DOCKNING I PINGSTHELGEN

Genom vänligt bemötande från Roos & Hagströms varv har vi fått möjlighet att docka "Bohuslän" under pingsthelgen. Om programmet kan genomföras kommer hon att torrsättas fredagen den 27 maj för att stå uppe under helgen och sjösättas tisdagen den 31 maj. Vi har alltså drygt 3 dagar på oss att rengöra och bottenmåla henne. Samtidigt kommer Sjöfartsinspektionen att provborra botten samt besiktiga bottenventiler och annat, vilket kräver torrsättning. Men mera om detta under rubriken "Inför sjövärdighetsbesiktningen".

För att kunna hinna med de nödvändiga arbetena under en så kort tid fordras att så många medlemmar som möjligt gör en insats och hjälper till. Det går nämligen åt många arbetstimmar för att skrapa och måla botten, och det räcker inte att några få personer går och pysslar en stund. Ingen behöver känna sig överflödigt. Tag med de sämsta kläderna - det är inget arbete för vit skjorta och slips.

Varvet ligger vid Stålverksgatan 4 på Hisingen och de som ställer upp under pingsthelgen kan åka direkt ut till varvet - där kommer att finnas folk som vet vad som skall göras.

## ÅRSMÖTEN PÅ SJÖBEFÄLSSKOLAN

Tisdagen den 15 mars hade Ångbåten Ekonomisk Förening och Sällskapet Ångbåten årsmöte på Sjöbefälsskolan med början kl. 1930 respektive 2000. Karl Erik Boström, ordförande i styrelsen för den ekonomiska föreningen, förde föreningens talan inför ett 60-tal andelstecknare och redogjorde bland annat för innebörden av en ekonomisk förening. Under mötets gång valdes en permanent styrelse då föreningen tidigare hade en interimstyrelse.

När tiden var inne för mötet med Sällskapet Ångbåten hade närmare 100 ångbåtsentusiaster samlats ilokalen. Sällskapets ordförande Ingvar Kronhamn inledde med att visa färgbilder på "Bohuslän" i dess olika faser från det intresset vaknade för fartyget till dags dato. Därefter tog Karl Erik Boström till orda som mötesordförande. Ny styrelse valdes och vidare beslöts att medlemsavgiften för år 1966 skall vara minst 15 kronor.

Vid 22-tiden var mötet i det närmaste slut och medlemmarna hade sedan möjlighet att avhämta andelsbevis samt att beställa generalarrangementsritningar över SS "Bohuslän".

Sekreteraren





GRATISRESA MED TS PRINSESSAN REGINA

Styrelsen för Göteborg - Frederikshavn-Linjen har varit vänliga nog att inbjuda Sällskapet Ångbåtens medlemmar till en gratisresa med ångfartyget Prinsessan Regina, vilken glädjande nog trafikerar rederiets linje på Frederikshavn även i sommar. Medlemmarna får, mot uppvisande av årets medlemskort, på rederiets kontor vid Majnabbe eller Hotellplatsen hämta ut en fribiljett för resa med TS Prinsessan Regina till Frederikshavn på valfri dag under sommarsäsongen.

Fartyget går för närvarande enligt följande turlista från kajplats 18, vilken som bekant ligger strax innanför Järntorget.

Avg. Göteborg	kl. 0830
Ank. Frederikshavn	1230
Avg. -?-	1430
Ank. Göteborg	1830

"Prinsessan Regina", som tidigare tillhörde Rederi AB Svea i Stock-

holm och då hette "Regin", har en dräktighet av 1432 brutto- och 656 nettoton. Längden är 71,24 m., bredden 10,98 m. och djupet 4,31 m. Hon är på 335 ton dw. med ett djupgående av 4,8 m. Passagerarantalet är 450, varav 64 kan beredas hyttplatser. Med hjälp av lyftkran kan ett 25-tal bilar lastas i lastrum föröver.

Huvudmaskinriet består av två ångturbiner från Svenska Turbin AB Ljungström i Finspång, tillverkade 1920 och på 1600 hk., vilket ger en fart av cirka 14 knop. Fartyget har två oljeeldade ångpannor med ett arbetstryck på 15,4 kg/cm<sup>2</sup>, byggda vid Oskarshavns Varv 1919. Fartyget levererades från samma varv 1921 och blev 1951 ombyggt vid Amsterdamsch Droogdok i Amsterdam. Matsalen rymmer cirka 80 personer, aktersalongen cirka 25 och kafeterian ett 60-tal. Vidare finnes en bar och två butiker ombord.

#### INFÖR SJÖVÄRDIGHETSBESEKTNINGEN

Då vi nu i framtiden kan börja skymta den dag då vi bör kunna kasta loss för den första resan med ett eget fartyg, kan det vara av intresse att veta vad som fordras för att få tillstånd till detta.

"SS Bohuslän" skall försees med passagerarfartygscertifikat för "inre fart". Hon kommer därför att genomgå s.k. passagerarfartygsbesiktning, vilket i huvudsak innebär att en kortare provtur göres och att hon skall genomgå sjövärdighetsbesiktning. Denna kommer enligt "Lagen om säkerhet på fartyg" att utföras enligt nedanstående.

Fartyget torrsättes, skrovet rengöres utvändigt och lämpliga ställningar uppsättes för att undersöka fartyget utvändigt. Köl, rum, pikar och tankar tömmas och rengöres väl. Sido- och botten-garnering öppnas. Propelleraxeln drages in och rodret lättas, bottenkranar tages isär och deras fästen i bordläggningen besiktigas.

Framsdrivningsmaskineriet med hjälpaaskiner, ångpannor och andrettryckkärl, styranordningar, pumpar, länsanordningar, rörledningar och ankarspel samt kranar, ventiler och annan armatur skall öppnas och rengöras i erforderlig omfattning. Förelitna delar skall sättas istånd eller ersättas med nya.

Undersökning skall ske om säkerhetskraven är tillgodosedda beträffande skrov, roder, rodertap-

par, propeller, propelleraxel och dito-hylsa, bottenkranar, bordläggning (systematisk provborring), bottenstockar, spant, vägare, skott, tanktak, däck, däcköppningar, rigg, elanläggningar, brandsläckningsanordningar, bärgningsredskap, ankardon och nautiska tillbehör.

Ångpanna och andra tryckkärl samt ångrör med kranar, ventiler och andra tillbehör skall friläggas från isolering för noggrann undersökning beträffande farlig korrosion. Tryckkärl med tillbehör provtryckes med tryck som sjöfartsstyrelsen fastställer. Kopparrör till tryckkärl glödgas enligt styrelsens föreskrift-r.

Elanläggningen skall isolationsprovas.

Följande utrustning skall finnas ombord vid sjövärdighetsbesiktningen:

- Topplanterna, sidolanterner, skoterlanterna och ankerlanterna med giltiga certifikat.
- Kikare, 6 nödsignaler, mekanisk mistlur, skeppsklocka och säkerhetsficklampa.
- 2 livbåtar med fullt antal åror och reservåra, en och en halv sats årklykor, båtshake, 2 dyvickeproppar, öskar, galv. pyts, livlina runt relingen samt fånglina.
- 6 orange livbojar och tillräckligt med hela livbälten, 5 orangemålade livflottar (på däckshustaket).
- 2 brandslangar på däck och en i



## VEM HAR BILDER

av och kring "SS Bohuslän"? Redaktionen söker efter lämpliga bilder att fylla Ångbåtens sidor med. Sätt Dig ned en kväll och titta i lådor och album - där finns säkert en del gamla semesterbilder med ångbåtar på! Och annat som också kan vara roligt att minnas. De bilder som eventuellt kommer oss tillhanda kommer - naturligtvis med donatorns eventuella medgivande -

TACK FÄRG AB INTERNATIONAL  
OCH SVENSKA JOYOH  
FÖR FÄRG

maskin - med strålmunstycken - minst 4 rödmålade brandpytsar, 2 vatteneldsläckare samt 3 koldioxid/pulversläckare.  
1 ankare om cirka 230 kg med ca 120 m. 21 mm kätting.  
Medicinflåda nr. 2 med kontrollbok.  
Tajlor och utrustning för reserstyrning, landgång minst 55 cm. bred och med minst 82 cm. räck på en sida.  
Gasolkök skall vara försedda med slingerställ och tändskringar samt intyg på översyn av godkänd installatör, dricksvattentankar skall ha nät i luft- och pejlör.  
Mätbrev, registreringspapper, stabiliseringsuppgifter, sjökort samt gott humör.

Med "inre fart", vilket nämndes tidigare, menas fart inom riket i hamnar, floder, kanaler och in-

att samlas hos arkivarien. Självfallet är alla bilder på ångfartyg av intresse, men vi rör oss ju i första hand med Marstrand-rederiets fartyg.

Vi räknar med att i framtiden kunna erbjuda bilder på steamers till intresserade personer. Har Du några önskemål skriv en rad till oss - kanske har vi något passande i arkivet redan.

KASSÖREN ÄR PÅ  
JAKT EFTER EN  
BIBLIOTEKARIE

sjöar, även inomskärs vid kusterna samt fart i Kalmarsund, Öresund och på Oslofjorden intill Larvik. Detta betyder att vi praktiskt taget kan gå vart som helst på Västkusten från Särö till Larvik i Norge.

Beträffande befälet ombord gäller vid inre fart - vid resor utan passagerare skall finnas en 1:a kl. skeppare och en 1:a kl. fartygsmekaniker, vid resor över 12 timmar tillkommer en skeppare samt en fartygsmekaniker. Som passagerarfartyg skall vi ha en styrman, en 1:a kl. skeppare och en maskintekniker, vid resor över 12 timmar tillkommer en maskintekniker.

Det här kanske verkade tråkigt, men det visar att det inte bara är att kasta loss och sticka till sjöss med henne som hon är nu.

## VETERAN STEAMERS

- a story of the preservation of steamships, skriven och publicerad av M.H. Spies.

Författaren, som är jurist, var anställd i Danska Sjöfartsstyrelsen då han upptäckte hur få av de gamla ångbåtarna som fanns kvar. Han tog initiativet till Dansk Veteranskibsklub, som 1963 förvärvade "SS Skjelskör" från en skrothandlare. Spies var ordförande i klubben, som rustade upp fartyget så att man 1964 kunde sätta det i fart på "veteranrouten" på Lolland, där man samseglar med tvåvåningsbuss och ångtåg.

Därefter drog sig Spies tillbaka från ordförandeposten. Intresset för liknande aktioner världen över var väckt, informationer insamlades och resultatet av första omgången presenteras i band I, vilket nu är färdigt.

Veteranångarna i boken presenteras med bild, teknisk beskriv-

ning samt historik. Fartygen har uppdelats i

kvarvarande kommersiellt seglande ångare  
ångare ägda av föreningar, museer eller samhället  
fast förtöjda ångare

Författarens egen erfarenhet av klubbverksamheten har resulterat i en utförlig beskrivning av denna form av rederi.

Bland fartygen återfinns flera svenska ångfartyg - "SS Mariefred" Mälarens sista ångbåt, lilla "SS Thor" på Helgasjön i Småland, "SS Trafik" som i vintras sjönk i Hjo hamn samt Waxholmsbåten "SS Östapå I". Flera svenska är att vänta i band II.

De mest intressanta, vieldiga och märkliga tycks finnas i USA. Vad sägs om bilfärjan "Eureka" av San Francisco på 300 fot - byggd i trä? Ja, här finns verkligen att läsa för den som inte har något emot ångbåtar - vi är inte ensamma i Sällskapet Ångbåten med våra problem.

Ingvar Kronhamr.

## VI BEHÖVER MATERIAL

Då vi nu börjat med inredningen av ett helt nytt kök i stället för det gamla och obekväma, kommer vi att behöva massor av material av olika slag. Om någon vänlig människa läser detta och känner på sig att han eller hon har något användbart att avvara, så var inte

blyg utan tala om det för oss. Det behövs. Här följer en lista på det mest bräddskande, men allt som kan användas ombord är av intresse.

Trävirke och spånskivor i olika dimensioner - hur mycket som helst - gärna impregnerat  
Isolering, Rockwool eller liknande

forts.sid.24





### FÄRJAN 7 SÅLD

"Färjan 7" har av Göteborgs Hamn sålts till skeppare Harald Johansson i Göteborg för 10.250 kronor. "Färjan 7" är byggd i stål i Stockholm 1893 av Nya AB Atlas för Järnvägs AB Stockholm - Saltsjöbaden och hade då nam-

### FRÅN KASSÖREN

meddelas att föreningarnas ekonomiska ställning den 31 december 1965 var följande:

#### SÄLLSKAPET ÅNGBÅTEN

Tillgodohavanden	
bank	1117:72
postgiro	3875:19
fordringar	200:-
	<u>Kronor 5192:91</u>

Skulder Kronor 1042:50

Behållning Kronor 4150:41

#### ÅNGBÅTEN EKONOMISK FÖRENING

Tillgodohavande  
bank Kronor 1394:82

Skulder  
lån Kronor 1600:-

Underskott Kronor 205:18

Medlemsantalet för Sällskapet Ångbåten var vid samma tidpunkt 312 st.

net "Saltsjöbaden II". 1938 inköpte Göteborgs Hamn den av Stockholms Ångfartygsbolag och den har de senaste åren legat som reservfärja. Ett 30-tal personer och företag hade lämnat in anbud på färjan, som nu är 73 år.

Ångmaskinen utvecklar 60 ihk. Färjan är på 78 brutto- och 52 nettoton och har plats för 205 passagerare. Längd 19,9 m, bredd 5,2 m, djup 1,8 m och djupgående 1,9 m.

Ur SST.

### LITTERATUR

Vårt "bibliotek" har nu utökats med följande litteratur:

Broströmskoncernen Tre generationer på sju hav

J.C.Hempel's Foundation Your ship and its maintenance

M.H.Spies Veteran Steamers

Sveriges Skepplista 1964

Allmän Svensk Sjöförsäkringsplan av den 13 juni 1957

Vi börjar nu bli i behov av en person som är intresserad av att ta hand om vår litteratur. Någon som man kan vända sig till när man behöver låna en bok - och som ser till att den verkligen kommer tillbaka igen, vilket kan vara nog så svårt ibland.

de, 5-7 cm tjock, cirka 20 kvm. Linoleum eller plastmatta för durkarna

Diskbänkar, rostfria, helst något smalare än normalt

Köksskåp för väggmontage

Gasolspis med ugn

Köksfläkt, 110 V likström

Varmvattenberedare för gasol

Flyttbara konsoler med skenor, typ Sparr eller liknande

Ställning för avfallsöddar, gärna med säckar

Beslag av alla sorter, helst i mässing, som spik, skruv, lås, gångjärn, reglar, krokar, haspar, med andra ord allt

Rör, kranar, kopplingar, diskbänksblandare, slang och dylikt

Elektriska armaturer, kabel, strömbrytare, kopplingsdosor och andra elektriska prylar - för 110 V likström

### ANDELBEVISEN

kan avhämtas i dalsalongen ombord den 31 maj och den 6 juni.

De som inte har möjlighet att hämta sitt andelsbevis kan ringa till kassören, Hans Hedman, tel. 162670, och komma överens med honom om annat lämpligt sätt.

De andelstecknare som ännu inte är medlemmar i Sällskapet Ångbåten bör väl vara intresserade av detta. För den som satsat en eller ett

par hundralappar i fartyget måste ju rimligtvis ha intresse av att hon rustas upp och underhålls. Och detta är just Sällskapets främsta mål.

VYKORTEN som vi reklamerade för i förra numret kostar 5:- och förvaltas av vår kassör, Hans Hedman, tel. 162670. Men det är inte meningen att han skall behålla dem!

DEN MEDLEM som erbjudit sig att skaffa golvbeläggning kanske vill vara vänlig att ringa Jan Nordbén tel. 479790. Vi är nu i behov av golvmasa för köket.

ÅNGBÅTEN NR I är nu slut på redaktionen. Om någon har några överblivna exemplar liggande vore vi tacksamma för att få tillbaka några. Det finns nämligen medlemmar som inte fått det numret.

MEDLEMSAVGIFTEN för år 1966 är minst kronor 15:-. Inbetalningskort bifogas detta nummer till dem som ännu inte betalt sin avgift.

Foto: S.A.Boman

"SS BOHUSLÅN" ligger för närvarande förtöjd vid Östra Frihamnsbryggan, d.v.s. där hon legat den sista tiden.

ÅNGBÅTEN utges av Sällskapet Ångbåten, c/o Fischer, Qvidingsgatan 2A, Göteborg Ö, postgiro 621606. Redaktionen adress Ångbåten, c/o Boman, Håsteviksgatan 12, V.Frölunda.

Bilaga medföljer.